

+

+

x

Οδηγός για τον/την Εκπαιδευτικό

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;

Εμπορία ανθρώπων είναι η παράνομη διακίνηση των ανθρώπων με τη χρήση βίας, απειλών ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων, με σκοπό συνήθως τη σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευσή τους. Είναι η σύγχρονη μορφή δουλείας και έχει συνέπειες στις ζωές εκατομμυρίων ανδρών, γυναικών και παιδιών σε όλο τον κόσμο. Συμβαίνει, επίσης, και στο μέρος που ζούμε. Κάθε ανήλικο άτομο που πείθεται να προβεί σε σεξουαλική πράξη είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, ανεξάρτητα από το μέσο εξαναγκασμού (απειλές, απάτη ή άλλη μορφή εξαναγκασμού), σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Παλέρμο των Ηνωμένων Εθνών.¹

- Περίπου 1 στα 4 θύματα εμπορίας ανθρώπων παγκοσμίως είναι παιδιά.²
- Περίπου το 25% των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ είναι παιδιά.³
- Από τη 1/1/2019 έως τις 31/6/2021, οι 148 από τις 394 αναφορές για θύματα εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα ήταν παιδιά, σύμφωνα με τις εκθέσεις του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς.⁴

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ;

Σεξουαλική Εκμετάλλευση Παιδιών στο Διαδίκτυο: Η συμμετοχή ενός παιδιού (οποιοσδήποτε κάτω των 18 ετών) σε σεξουαλική δραστηριότητα για την οποία υπάρχει έλλειψη της συνειδητής κατανόησης της έννοιας και του περιεχομένου της πράξης από την πλευρά του παιδιού και έλλειψη της συναίνεσής του. Ως σεξουαλικές δραστηριότητες ορίζονται η δημιουργία εικόνων/υλικού παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης ή βίντεο στα οποία συμμετέχει ένα παιδί ή live-stream video με σεξουαλικό περιεχόμενο, είτε μαγνητοσκοποούνται είτε όχι. Συχνά οι θηρευτές θα χειραγωγήσουν το παιδί ώστε να εμπλακεί σε τέτοιες πράξεις, αφού δημιουργήσουν πρώτα μια συναισθηματική σύνδεση μαζί του, για να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του, με τελικό σκοπό τη σεξουαλική του εκμετάλλευση. Επιπλέον μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών μέσα από το Διαδίκτυο είναι:

- **Sextortion:** Ο όρος αποτελείται από τις λέξεις sex, text (κείμενο) και extortion (εκβιασμός). Αφορά τη χρήση του Διαδικτύου από επιτήδειους, με στόχο να εκβιάσουν ένα άτομο να δημιουργήσει ή να κοινοποιήσει φωτογραφίες ή βίντεο του εαυτού του με σεξουαλικό περιεχόμενο.
- **Αποπλάνηση:** Ο όρος σχετίζεται με το να πείσει κάποιος/α ένα παιδί να συμμετέχει σε μια σεξουαλική πράξη.
- **Κατοχή, διανομή και παραλαβή υλικού που απεικονίζει σεξουαλική κακοποίηση παιδιού:** Η κατοχή, η λήψη ή η διανομή εικόνων είτε αυτές έχουν ληφθεί μέσα από χειραγώγηση του παιδιού είτε και όχι. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία αυτή τραυματίζει βαθιά το παιδί που συμμετέχει στη δημιουργία του.

¹Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000 (TVPA), Pub. L. No. 106-386, 103(8)(A), 114 Stat. 1470 (2000), 22 U.S.C.A. 7102(8)(A).

²International Labor Organization, Profits and Poverty: The Economics of Forced Labour (Geneva, 2017) https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/-dcomm/documents/publication/wcms_575479.pdf.

³Polaris, Human Trafficking Hotline (U.S., 2019), <http://humantraffickinghotline.org/states>

⁴National Center for Missing and Exploited Children, Key Facts (U.S., 2020), <https://www.missingkids.org/footer/media/keyfacts>

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ;

Τα θύματα μπορεί να είναι κάθε ηλικίας, εθνικότητας ή φύλου. Ορισμένες ομάδες παιδιών κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα διακίνησης ή εκμετάλλευσης.

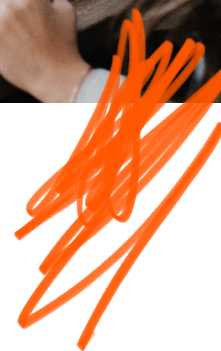
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ:

- Ζουν εκτός σπιτιού (άστεγοι, ζουν με ανάδοχους γονείς ή το έσκασαν από το σπίτι τους).
- Παιδιά που μεγαλώνουν σε ασταθές και μη ασφαλές οικογενειακό περιβάλλον ή παιδιά που μεγαλώνουν χωρίς γονείς.
- Νέοι εν κινήσει (μετανάστες, πρόσφυγες) ή νέοι που έχουν γεννηθεί σε ξένη χώρα.
- Νέοι που ανήκουν στη ΛΟΑΤΚ+ κοινότητα.
- Παιδιά των οποίων τη φροντίδα έχει αναλάβει η Κοινωνική Πρόνοια.
- Παιδιά που ζουν σε συνθήκες φτώχειας.
- Παιδιά που ανήκουν σε μειονότητες.
- Μαθητές με προβλήματα συμπεριφοράς.
- Παιδιά που έχουν υποστεί κακοποίηση (σεξουαλική, σωματική, συναισθηματική ή ψυχολογική).
- Παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες ή σωματικές αναπηρίες.
- Μαθητές με ελλιπή κοινωνική υποστήριξη.
- Παιδιά που έχουν την τάση να απομονώνονται ή έχουν χαμηλή αυτοπεποίθηση.
- Νέοι που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών ή αλκοόλ.
- Παιδιά των οποίων οι υλικές ή/και οι ψυχοσυναισθηματικές ή/και οι κοινωνικές ανάγκες τους δεν καλύπτονται.
- Νέοι που στερούνται ευκαιριών ή νιώθουν αβοήθητοι να κυνηγήσουν τα όνειρά τους.
- Νέοι που εμπλέκονται ήδη σε επικίνδυνες καταστάσεις ή εμφανίζουν επικίνδυνες συμπεριφορές (π.χ. ναρκωτικά, ποτό, sexting, κ.α.).

ΠΩΣ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΙΖΕΙ ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΟ ΡΟΛΟ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ;

Το σχολικό σύστημα παρέχει τη δυνατότητα για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση πολλών μαθητών, μέσα από ένα πλαίσιο που τους επιτρέπει να πάρουν τα κατάλληλα εφόδια για να προστατευθούν και τους δίνει την ευκαιρία να υποστηρίξουν και να προωθήσουν τις απόψεις τους. Είναι, επίσης, ένα ασφαλές μέρος με ενήλικες που μπορούν να εντοπίσουν νέους που διατρέχουν κίνδυνο και να τους προσφέρουν βοήθεια και υποστήριξη.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να έχουν ενεργό ρόλο και να ασκήσουν επιρροή εάν το επιθυμούν. Καθοριστικό ρόλο μπορούν να παίξουν και: οι προϊστάμενοι εκπαίδευσης, τα σχολικά συμβούλια, οι διοικητικοί υπάλληλοι της εκπαίδευσης, οι επαγγελματικοί σύμβουλοι, οι εκπαιδευτικοί, οι σύλλογοι γονέων, καθώς και το προσωπικό των σχολικών μονάδων (π.χ. διοικητικοί υπάλληλοι, ψυχολόγοι, οδηγοί λεωφορείων, εργαζόμενοι στο κυλικείο), αλλά και οι γονείς και οι μαθητές.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

Αναγνωρίστε τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι διακινητές και τα σημεία εκείνα που συνιστούν ενδείξεις πως οι μαθητές μπορεί να είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων ή να βρίσκονται σε μεγάλο κίνδυνο για να θυματοποιηθούν.

- Είναι γνωστό πως οι διακινητές στρατολογούν και δελεάζουν τα παιδιά. Μπορεί να είναι άγνωστοι, μέλη της οικογένειας, οικεία πρόσωπα, εργοδότες, προαγωγοί, ακόμη και έφηβοι και συνομήλικοι.
- Οι διακινητές χρησιμοποιούν μια πληθώρα μεθόδων στρατολόγησης ευάλωτων νέων, πολλοί από τους οποίους είναι μαθητές. Δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τα άτομα που στοχεύουν και τα δελεάζουν μέσα από τα social media, μέσω επικοινωνίας με γραπτά μηνύματα, σε chat rooms στο Διαδίκτυο και σε χώρους διασκέδασης. Μπορεί να τα προσεγγίσουν, επίσης, και στο μέρος που μένουν (στη γειτονιά τους), σε στάσεις λεωφορείων, σε περιοχές με μαγαζιά, κατά τη διάρκεια σχολικών εκδηλώσεων, ακόμη και, μέσω εταιρειών εύρεσης εργασίας.
- Οι διακινητές μπορεί να χρησιμοποιούν τους μαθητές ως στρατολογητές, παγιδεύοντάς τους στο trafficking μέσω κυκλωμάτων και παροτρύνοντάς τους να δημιουργήσουν σχέσεις και φιλίες με τους συνομήλικους τους ώστε να προσελκύσουν κι άλλους μαθητές στα κυκλώματα.
- Κάθε νέος/νέα έχει διαφορετικές εμπειρίες και μπορεί να δεχθεί πολλές και διαφορετικές μορφές θυματοποίησης.

<i>Καταπίεση - Επιβολή Δύναμης</i>	<i>Απάτη - Εξαπάτηση</i>	<i>Εξαναγκασμός - Χειραγώγηση</i>
• απειλές • σεξουαλική κακοποίηση • σωματική κακοποίηση • κατάχρηση ουσιών • ψυχολογική κακοποίηση • εξαναγκαστική εργασία • έλεγχος	• εκμετάλλευση της περιέργειας των νέων για το σεξ • προσπάθεια να κερδίσουν την εμπιστοσύνη τους • αποπλάνηση με σκοπό τη σύναψη ρομαντικής/ερωτικής σχέσης • ψευδείς υποσχέσεις για καλύτερες οικονομικές απολαβές, προστασία και συναισθηματική ασφάλεια, • ψευδείς προσφορές για εργασία	• ντροπή και φόβος • απειλές και πίεση • εκβιασμός • εκφοβισμός • sextortion • δεσμός χρέους • εξαναγκαστική εργασία για την αποπληρωμή χρέους • μη οικειοθελής οικιακή εργασία

Αν και όλες οι συμπεριφορές δεν οδηγούν στη θυματοποίηση ατόμων μέσα σε συνθήκες εμπορίας ανθρώπων, υπάρχουν μερικές σημαντικές ενδείξεις που μπορούν βοηθούν στον εντοπισμό των μαθητών που εμφανίζουν ενδείξεις εμπορίας ανθρώπων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναζητήσουν ενδείξεις στο σώμα, τη συμπεριφορά, την ψυχοσυναισθηματική κατάσταση και το περιβάλλον των μαθητών.

Σωματικές Ενδείξεις

- Εμφανίζει σημάδια εξάντλησης ή έλλειψης ύπνου στο σχολείο.
- Εμφανίζει σημάδια στέρησης φαγητού ή ιατρικής και οδοντιατρικής φροντίδας.
- Κακή προσωπική υγιεινή ή ξαφνική αλλαγή στη φροντίδα της προσωπικής υγιεινής.
- Έχει τατουάζ που φαίνεται να χρησιμοποιούνται για να υποδηλώσουν μια “επωνυμία” (π.χ. το όνομα μια συμμορίας ή ενός ατόμου, ένα σύνθημα).
- Εμφανίζει εγκαύματα ή ουλές που υποδεικνύουν κατάχρηση.
- Έχει ακατάλληλη ενδυμασία.
- Σημάδια κατάχρησης ουσιών.

Συμπεριφορικές/ Συναισθηματικές Ενδείξεις

- Εμφανίζει σημαντικές αλλαγές στη συμπεριφορά (π.χ. θυμός, κατάθλιψη, φόβο).
- Είναι μυστικοπαθής σχετικά με όσους μιλάει ή συναντά.
- Αποσύρεται ή κρατάει αποστάσεις από τους γύρω.
- Είναι ανήμπορος/η ή κοινωνικά αποκομμένος/η από οικογένεια και φίλους.
- Φοβάται να μιλήσει με το προσωπικό του σχολείου επειδή παρακολουθείται στενά και ελέγχεται από διακινητές.
- Αποφεύγει την επαφή με τα μάτια ή αντιστέκεται στην επαφή/το άγγιγμα.
- Αλλάζει συχνά ερωτικούς συντρόφους.

Περιβαλλοντικές/ Περιστασιακές Ενδείξεις

- Εμφανίζει μια ξαφνική αλλαγή στις σχολικές επιδόσεις.
- Κάνει συχνά αδικαιολόγητες απουσίες (απουσιάζει, δηλαδή, χωρίς λόγο, δεν καταφέρνει να πηγαίνει συστηματικά στο σχολείο και να παρακολουθεί τα μαθήματα, συχνά εξαφανίζεται, απουσιάζει από το σχολείο σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους).
- Είναι ασυνεπής, δίνει απαντήσεις -σχετικά με το τι κάνει ή πού πάει μετά το σχολείο- που φαίνεται ότι τις έχει προβάρει και κάποιος άλλος του/της είπε πώς να απαντάει.
- Αναφέρεται συχνά σε ταξίδια ή σε πολλές ώρες εργασίας.
- Έχει έναν/μία μεγαλύτερο/η ή καταπιεστικό/ή φίλο/η ή ερωτικό/ή σύντροφο.
- Αποκτάει ξαφνικά δώρα (π.χ. ρούχα, κοσμήματα, καλλυντικά, κινητά τηλέφωνα).
- Αλλάζει συχνά σχολείο.

Προτάσεις για την Πρόληψη της Εμπορίας Ανθρώπων στην Εκπαίδευση

01 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΥΛΙΚΟΥ

Εφαρμογή αποτελεσματικού προγράμματος σπουδών και υλικού πρόληψης της εμπορίας ανθρώπων

Απλές οδηγίες για ένα αποτελεσματικό υλικό πρόληψης της εμπορίας ανθρώπων:

- Βασισμένο σε αποδείξεις ή τεκμηριωμένες αποδείξεις.
- Περιεχόμενο κατάλληλο για το αναπτυξιακό στάδιο και την ηλικία με στόχο την ευαισθητοποίηση και πρόληψη (θέματα όπως, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ταυτότητα, οι υγιείς σχέσεις, η ασφάλεια στο Διαδίκτυο).
- Εναρμονισμένο με πρότυπα ποιότητας (π.χ. υγεία, ευεξία, κοινωνικές μελέτες).
- Θυματοκεντρική προσέγγιση, βασισμένη στις ανάγκες του επιζώντα/της επιζήσασας και τη διαχείριση του τραύματος.
- Αξιολογήσεις πριν/μετά την παρέμβαση και τρόποι συλλογής δεδομένων.
- Αναφορά στην διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα (π.χ. φύλο, φυλή, ΛΟΑΤΚ πληθυσμός).
- Διαδικασίες αναφοράς (πιθανών) περιστατικών.

02 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ

Ανάπτυξη πολιτικών και πρωτοκόλλων για τη διαχείριση περιστατικού ενός πιθανού θύματος.

Τα σχολεία μπορούν να ακολουθήσουν μια προσέγγιση που στοχεύει στην πρόληψη και να υιοθετήσουν τις κατάλληλες διαδικασίες και πρωτόκολλα, παρόμοια με αυτά που ήδη χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά για την αναφορά σεξουαλικής επίθεσης και παιδικής κακοποίησης, από τότε που η εμπορία παιδιών ορίζεται στο πλαίσιο της παιδικής κακοποίησης.

Απλά βήματα που μπορεί να κάνει το προσωπικό του σχολείου για να δημιουργήσει διαδικασίες και πρωτόκολλα:

- Σχεδιάστε και εκπαιδεύστε όλο το προσωπικό του σχολείου σχετικά με την εμπορία ανθρώπων ώστε να συμπεριλάβετε τα παρακάτω: Παράγοντες επικινδυνότητας για ευάλωτα παιδιά, προειδοποιητικά σημάδια και ενδείξεις, θυματοκεντρική προσέγγιση, πώς να αλληλεπιδράσεις με πιθανά θύματα και πρωτόκολλα αναφοράς για πιθανά περιστατικά.
- Διαμορφώστε υγιείς σχέσεις μεταξύ του προσωπικού.
- Δημιουργήστε υγιή περιβάλλοντα για να υποστηρίξετε μαθητές που μπορεί να είναι ευάλωτοι ή να είναι θύματα.
- Παραπέμψτε μέσα από κατάλληλη διαδικασία στο προσωπικό του σχολείου και στους αρμόδιους φορείς της περιοχής σας.
- Αναγνωρίστε και αναφέρετε υποψίες για (πιθανά) περιστατικά εμπορίας ανθρώπων στις αρμόδιες αρχές.
- Συνεργαστείτε με τις αστυνομικές και άλλες αρμόδιες αρχές της περιοχής σας για να προστατεύσετε τις διαδρομές που χρησιμοποιούν οι μαθητές για να μετακινηθούν από και προς το σχολείο τους.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αποφεύγουν να ερευνούν υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Το προσωπικό του σχολείου δεν είναι αρμόδιο να αποδείξει πως η εμπορία ανθρώπων συμβαίνει και δεν πρέπει να πιέζουν το παιδί να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με τυχόν τραυματισμό ή άλλες καταστάσεις που σχετίζονται με την κακοποίηση ή/και την παραμέληση. Ωστόσο, έχουν υποχρέωση από τη νομοθεσία να αναφέρουν υποψίες και πιθανές ενδείξεις και να επιτρέψουν στις αρμόδιες αρχές να συνεχίσουν τη διαδικασία.

Προτάσεις για ενέργειες που μπορούν να γίνουν εάν το προσωπικό του σχολείου έχει υποψίες για περιστατικό εμπορίας ανθρώπων:

- Αξιολογήστε την κατάσταση του μαθητή/της μαθήτριας με βάση τις προειδοποιητικές ενδείξεις.
- Προσέξτε μην θέσετε σε μεγαλύτερο κίνδυνο το πιθανό θύμα.
- Χρησιμοποιήστε τη θυματοκεντρική προσέγγιση.
- Καταγράψτε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για την αναφορά σας.
- Απευθυνθείτε στο Διευθυντή του σχολείου και στους αρμόδιους φορείς (π.χ. πρόνοια, αρχές επιβολής του νόμου, κοινωνικές υπηρεσίες, γονείς).
- Διερεύνηση πιθανών επιπτώσεων και ζητημάτων ασφαλείας στο ευρύτερο πλαίσιο της σχολικής μονάδας (π.χ. στρατολόγηση, εκφοβισμός, παρενόχληση).

03 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Περαιτέρω ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, των γονέων και των μαθητών.

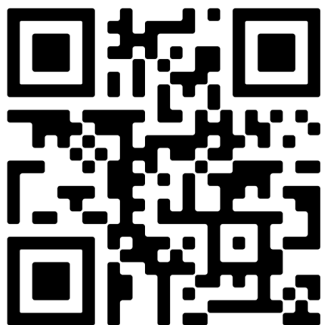
- Συνεργασία με τοπικούς αρμόδιους φορείς, τις τοπικές αρχές και οργανισμούς για την ενημέρωση των γονέων (μέσα από κάποιο πρόγραμμα, σχετικό υλικό, κ.α.) σχετικά με τους κινδύνους και τις ενδείξεις της εμπορίας ανθρώπων.
- Δημιουργία μιας καμπάνιας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στα σχολεία και την τοπική κοινωνία.
- Παροχή προγραμμάτων και κατάλληλου υλικού σε γονείς και κηδεμόνες προκειμένου να γνωρίζουν πώς μπορούν να συνεισφέρουν στην προστασία και ασφάλεια των παιδιών τους τόσο μέσα στο χώρο του σχολείου όσο και κατά τη διάρκεια της διαδρομής που κάνουν από και προς αυτό.

Σχολικοί Συνεργάτες	Τοπικοί Συνεργάτες
• Διοικητικό Προσωπικό • Εκπαιδευτικοί • Σχολικοί Ψυχολόγοι • Σχολικοί Σύμβουλοι • Σχολικοί/-ές Νοσηλευτές/-τριες • Οδηγοί Σχολικών Λεωφορείων • Προσωπικό Κυλικείων	• Εισαγγελέας Ανηλίκων • Διοικητικές Αρχές • Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας για τα Παιδιά • Σύλλογοι Γονέων • Συνήγορος του Πολίτη • Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί • Εκκλησίες • Ιδιοκτήτες Επιχειρήσεων • Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

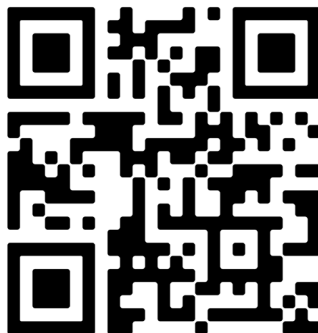

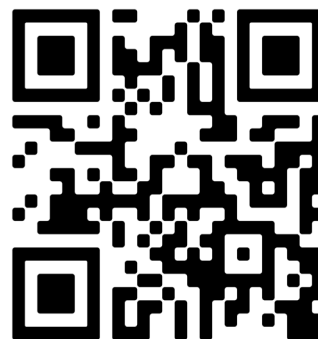
ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ:

**ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΙ ΑΦΙΣΕΣ
ΤΗΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ**
Can You See Me?

**ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ
ΠΑΙΔΙΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 6-12
ΕΤΩΝ & ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ
ΓΟΝΕΙΣ ΕΦΗΒΩΝ**

**ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**

ΑΝ ΔΕΙΣ ΚΑΤΙ, ΠΕΣ ΚΑΤΙ.

**Γραμμή Πληροφόρησης για την
Εμπορία Ανθρώπων**
1109
info@1109.gr

**Γραμμή της Διεύθυνσης Δίωξης
Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της
Ελληνικής Αστυνομίας 11188**
ccu@cybercrimeunit.gov.gr

Για περισσότερες πληροφορίες και υλικό,
επισκεφτείτε την ιστοσελίδα:

A21.ORG/EDUCATION

Copyright: ©2022 Η Α21 αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία. Με την επιφύλαξη παντός νομίμου δικαιώματος. Απαγορεύεται η με οιαδήποτε μέσο ή μορφή αναπαραγωγή ή αξιοποίηση μέρους ή όλου του παρόντος υλικού που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη έγκριση του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων. Αιτήματα χορήγησης άδειας στο : info@A21.org, θέμα: άδεια χρήσης πνευματικής ιδιοκτησίας.